

Помилки при комп'ютеризації внутрішнього аудиту підприємства

Помилки	Зміст помилок
Можливість порушення конфіденційності інформації	Питання кібербезпеки досить гостро постає перед підприємствами, адже через шахрайство можливий витік конфіденційної інформації та її зміна, внесення змін у комп'ютерну систему, що призведе до створення подальших помилок та неправильного відображення інформації
В алгоритмізації програмного забезпечення	Виникнення помилок та неточностей, навіть якщо вони є малими, може призвести до помилок у звітності
Порушення цілісності	Якщо база є великою та містить багато інформації, то існує ризик втрати певного обсягу інформації. З огляду на це термін відновлення втраченої інформації може бути досить тривалим (залежно від обсягу втрати), а отже, і можливі перерви чи запізнення в обробці поточної облікової інформації

Джерело: сформовано авторами на основі дослідження ринку внутрішнього аудиту.

Отже, внутрішній аудит є важливим елементом управління підприємством, адже завдяки виконанню поставлених цілей можна поліпшити економічне становище підприємства, ефективність його функціонування, усунути наявні та попередити майбутні проблеми. В епоху ІТ-технологій внутрішній аудит важливо та зручно вести в електронному вигляді. Це прищвидшує перевірки, обрахунки та аналіз виявлених результатів, що дає можливість швидше реагувати на проблему та, відповідно, швидше її вирішити. Застосування комп'ютерної техніки у процесі проведення внутрішнього аудиту має як переваги (зменшення ручної обробки інформації; економія часу; скорочення кількості появи арифметичних помилок; можливість перевірки показників різних форм звітності та інші), так і недоліки (відсутність нормативної бази, яка б регулювала весь процес, порушення конфіденційності інформації, помилки та порушення в цілісності бази даних, а також складність створення стандартизованої бази даних для всіх форм підприємств). Тому для ефективного впровадження комп'ютерних технологій в аудиторській діяльності підприємства необхідно створити законодавчу базу, подібну до П(С)БО, і відповідно до цих стандартів розробити інформаційну базу аудиту.

Список використаних джерел: 1. Білуха М. Т. Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту. Київ: Вища школа, 1994. 364 с. 2. Волот О. І., Акименко О. Ю. Інформаційна модель автоматизованого аудиту ефективності діяльності підприємства. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 1. С. 249-254. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppeu_2016_1_33. 3. Івахненко С. В. Автоматизація аудиту в Україні та світі: підходи і програмне забезпечення. *Аудитор України*. 2007. № 3. С. 19–24. 4. Ільїна С. Б. Основи аудиту: навчально-практичний посібник. Київ: Кондор, 2006. 378 с. 5. Міжнародні стандарти аудиту, надання впевненості та етики: Видання 2004 року / пер. з англ. О. В. Селезньова, О. Л. Ольховікової, О. В. Гик, Т. Ц. Шарашидзе, Л. Й. Юрківської, С. О. Кулікова. Київ: ТОВ «ІАМЦАУ"СТАТУС», 2004. 1028 с. 6. Пчелянська Г. Б. Аудит в умовах використання комп'ютерних систем. *Науково-методичні аспекти обліково-аналітичної системи підприємства: монографія / за заг. ред. д. е. н., проф. В. В. Немченко*. Одеса: Фенікс, 2016. С. 271-280.

УДК 334.72:[330:004.738.5

М. Б. Кулинич, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри обліку і аудиту
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк, Україна

ВПЛИВ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА НА СИСТЕМУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Ключові слова: цифрова економіка, облікова інформація, підприємство, бізнес-процеси, бухгалтерський облік.

Під впливом глобальних процесів проникнення цифровізації в усі сфери діяльності господарюючого суб'єкта трансформується економіка підприємства. Розвиток цифрової економіки приводить до перетворень усього економічного середовища: змінюється розмір підприємств, способи здійснення транзакцій, рівень комунікацій між підприємствами, інформаційне забезпечення системи менеджменту. Відповідно набувають нового змісту ключові завдання економіки підприємства, управління бізнесом, бухгалтерського обліку господарської діяльності, а також інші фактори відтворення на підприємстві. Цьому сприяє рі-

вень інформаційних технологій, які на основі можливостей Інтернету створюють платформу суб'єктам діяльності для продажу товарів, розширення маркетингових дій, збору даних, вибору та порівняння контрагентів, проведення фінансових операцій.

Цифрова трансформація для кожного суб'єкта господарювання – це зміна організаційної культури і впровадження нових цифрових технологій та комунікацій, які розширюють можливості й дають змогу формувати власну так звану «екосистему» у взаємодії зі своїми контактними аудиторіями [1]. Така трансформація виявляється як на зовнішньому рівні взаємодії – між підприємствами, так і всередині кожного окремого підприємства – на рівні відносин між працівниками. Т. П. Подчасова вважає, що «підприємство сьогодні – це не просто сукупність процесів бізнесу з жорсткою структурою, коефіцієнт корисної дії яких необхідно підвищувати. Мета сьогоднішніх економічних перетворень – це зміна самої моделі підприємства» [2]. Якщо в умовах ринкової економіки для оцінки та стратегії подальшого розвитку необхідно було розраховувати точку беззбитковості й оптимальні розміри фірм і компаній, то для цифрової економіки – це неважливо: підприємство може бути дуже маленьким і при цьому успішно розвиватися.

Основним пріоритетом сьогодні в діяльності підприємства вважається розвиток і поширення корпоративних знань, гнучка зміна організаційної структури, клієнтоспрямованість, впровадження інновацій тощо.

Цифрова трансформація здійснюється в різних площинах організації. Змінюються технології та бізнес-процеси побудовані на них, що у свою чергу, приводить до модифікації структури, системи управління і культури організацій [3].

Цифрова трансформація бізнесу – це організаційні зміни за рахунок використання цифрових технологій і бізнес-моделей для підвищення продуктивності. Як основу цифрової трансформації, яка визначає фокус перетворень і цільовий рівень цифрової зрілості підприємства, Т. Гілева розглядає стратегію. Інструментами деталізації і реалізації стратегії є бізнес-модель, дорожня карта і портфель проектів, збалансований з позицій реалізації технологічних і нетехнологічних інновацій, спрямованих на зростання цифрової зрілості підприємства [4].

Цифрова трансформація бізнес-процесів підприємства створює передумови для переорієнтації контрольної функції бухгалтерського обліку на інформативну. Менеджмент потребує нових показників, способів збору й обробки фінансової інформації, можливості її інтеграції з інформацією про нефінансові сторони бізнесу та зовнішнього середовища.

Розширення інформаційного потенціалу існуючого економічного простору впливає на розвиток теорії та удосконалення практики ведення бухгалтерського обліку. ІТ-технології викликають суттєві модифікації як у методології, так і у прикладному аспекті бухгалтерського обліку. Поряд із функціонуючими традиційними підприємствами, створюються нові форми організації підприємств (віртуальна організація), виникають нові об'єкти обліку (електронні гроші, криптовалюта, інтелектуальний людський капітал, клієнтська база). Такі зміни зумовлюють необхідність дослідження оцінки нових облікових об'єктів, оскільки наявні підходи до вартісного вимірювання об'єктів не задовольняють критеріїв дослідження.

Стрімкий розвиток цифрових інформаційно-комунікаційних технологій змінив систему документообігу підприємства та зумовив створення електронного документообігу. Щоб дотриматися юридичних вимог бухгалтерський документ скріплюється електронним цифровим підписом і електронною цифровою печаткою. Документація, як елемент методу бухгалтерського обліку, в умовах цифрової економіки потребує поглиблення та уточнення змісту. Первинні носії інформації – електронні документи – зберігаються в електронних архівах, що зумовлює потребу в наявності якісної техніки.

Сучасні розробки нових інформаційних технологій, таких як хмарні технології, відкриті технологічні платформи, електронні довідково-інформаційні системи, створення єдиного міжнародного формату, зумовлюють зміни змісту фінансової звітності в електронному вигляді XBRL [5]. Така цифрова технологія надає можливість покращити процес створення, поширення і використання даних у бізнес-звітах. Визначається електронний формат для звітності, що дозволяє комп'ютерам автоматично створювати, валідувати й обробляти звітність. Спосіб формування бізнес-звітності XBRL визначає забезпечення єдиного змістового зна-

чення переданих бізнес-фактів. Упорядник звіту може просто зробити один звіт з усіма фактами й передати його отримувачу, який вибирає потрібні йому факти і представляє їх у будь-якій зручній йому формі. Визначення єдиного змістового значення фактів гарантує, що кожен отримувач звіту інтерпретує отримані факти однаково.

У системі бухгалтерського обліку також створюється інформація нефінансового характеру (якість клієнтської бази, стан або реалізація соціальної відповідальності, наявність ризиків економічної безпеки, ступінь застосування енергозберігаючих технологій тощо), що потребує розробки показників для аналізу такої інформації.

Таким чином, цифровий вектор економіки змінює інформаційну систему бухгалтерського обліку, де інтегруються показники, які характеризують стан внутрішніх бізнес-процесів організації та зовнішнього середовища, показники інтеграції різних видів обліку.

Список використаних джерел: 1. Кокорев А. С. Цифровая экономика: смена ценностей и ориентиров в управлении предприятием. *Московский экономический журнал*. 2019. № 1. С. 252-259. DOI: 10.24411/2413-046X-2019-11028. 2. Подчасова Т. П. Віртуальні підприємства як сучасна форма організації виробництва. *Економіко-математичне моделювання соціально-економічних систем*: збірник наукових праць МННЦ ІТіС. Київ, 2009. Вип. 14. С. 24-45. 3. Аренков И. А., Смирнов С. А., Шарафутдинов Д. Р., Ябурова Д. В. Трансформация системы управления предприятием при переходе к цифровой экономике. *Российское предпринимательство*. 2018. № 5. С. 1711-17220. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/transformatsiya-sistemy-upravleniya-predpriyatiem-pri-perehode-k-tsifrovoy-ekonomike>. 4. Гилева Т. А. Цифровая зрелость предприятия: методы оценки и управления. *Вестник УГНТУ. Наука, образование, экономика. Серия: Экономика*. 2019. № 1 (27). С. 38-52. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/tsifrovaya-zrelost-predpriyatiya-metody-otsenki-i-upravleniya>. 5. Карпова Т. П. Направления развития бухгалтерского учёта в цифровой экономике, *Известия Санкт-Петербургского государственного экономического университета*. 2018. № 3 (111). С. 52-57.

УДК 004.7:657

О. І. Волот, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту

А. В. Кузьменко, студентка

Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів, Україна

АРХІТЕКТУРНІ АСПЕКТИ ХМАРНИХ ОБЧИСЛЕНЬ

Ключові слова: хмарні обчислення, інформаційне середовище, хмарна ІТ-інфраструктура, технологія, облік, управління.

Сьогодні, в умовах становлення інформаційного суспільства, хмарні технології знаходять активне застосування в Україні, забезпечуючи принципово нові, економічно ефективні можливості для бізнесу, управління та наукових досліджень. Завдяки хмарним обчисленням змінюється наше уявлення щодо використання програмного чи апаратного забезпечення, а також збереження даних. Ми розглядаємо сховище як відокремлений об'єкт від комп'ютера, в якому можна розміщувати файли, що є результатами роботи користувача.

Згідно з визначенням Національного інституту стандартів і технологій США (NIST), хмарні обчислення (cloud computing) – це модель надання користувачеві зручного доступу на вимогу до масиву комп'ютерних ресурсів (наприклад, мереж, серверів, файлових сховищ, додатків та послуг), які налаштовуються та можуть бути швидко надані в користування з мінімальними затратами зусиль на управління з боку їхнього провайдера [1].

Обов'язкові характеристики визначені NIST щодо хмарних обчислень [1; 3]:

- самообслуговування на вимогу – споживач має можливість самостійно визначати та змінювати свої потреби в обчислювальних ресурсах, таких як серверний час, швидкість доступу та опрацювання даних, обсяг файлового сховища без необхідності контактування з представником постачальника послуг;

- вільний доступ через мережу – доступ споживача до послуг через стандартні механізми мережі, що дозволяє використовувати різні мобільні термінальні пристрої;